

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 15-11-2017
Enhed: AELSAM
Sagsbeh.: DEPENR
Sagsnr.: 1707686
Dok. nr.: 471393

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 18. oktober 2017 stillet følgende spørgsmål nr. 84 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Liselott Blixt (DF).

Spørgsmål nr. 84:

”Vil ministeren kommentere henvendelsen fra Marianne Bernhard, jf. SUU alm del – bilag 36, og herunder oplyse

- hvad er grunden til, at en kiropraktor ikke må bruge røntgenapparat DMX visuelle medium?
- hvor mange skader er der indberettet hos styrelsen for patientsikkerhed ved brug af røntgenapparat DMX visuelle medium?
- hvor mange indberetninger vedr. kiropraktor Erling Pedersen-Bach i Rebild er der registreret?
- flere patienter beskriver, hvordan de er blevet hjulpet på kiropraktorklinikken i Rebild, mens de ikke har kunnet få hjælp andre steder i sundhedsvæsenet. Gør det indtryk på ministeren, og ønsker ministeren dette undersøgt nøjere?
- hvad er grunden til, at man ønsker whiplash behandlet som en funktionel lidelse?”

Svar:

. / . Jeg kan til start henvise til min samtidige besvarelse af SUU alm. del. 108, hvor forløbet beskrives.

Til brug for min besvarelse af [delspørgsmål 1, 4 og 5](#) har ministeriet indhentet bidrag fra Sundhedsstyrelsen, som oplyser følgende:

”Spørgsmål 84, punkt 1:

- *Hvad er grunden til, at en kiropraktor ikke må bruge røntgenapparat DMX visuelle medium?*

Det er videnskabeligt veldokumenteret, at udsættelse for røntgenstråling altid er behæftet med risiko for skader, særligt at stråleudsættelsen kan være grundlaget for en senere udvikling af cancer hos den stråleudsatte. Risikoen anses at være direkte proportional med den stråledosis, som personen udsættes for, og der er enighed blandt strålebeskyttelseseksperter internationalt om, at der ingen nedre grænse er for, hvornår risikoen indtræder.

Der er en almindelig mangeårig anerkendt evidens for, at brugen af røntgenapparater til statiske røntgenoptagelser er berettigede, dvs. fordelene for patienten ved brugen af statiske røntgenoptagelser opvejer eventuelle ulemper ved røntgenstrålingen.

Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 975 af 16. december 1998 om medicinske røntgenanlæg til undersøgelse af patienter, kapitel 12 "Principper for berettigelse og optimering" bestemmer i § 62, at:

"Inden indførelse af nye former for røntgenundersøgelser eller apparatur der adskiller sig væsentligt fra det eksisterende, skal der foreligge en analyse der ud fra en MTV-tilgang beskriver forudsætningerne for og konsekvenserne af at anvende den nye undersøgelsesmetode eller det nye apparatur.

Stk.2. Analysen bør omfatte en beskrivelse af:

1) Anvendelsesområde, effektivitet og risikovurdering i relation til den nye form for undersøgelsesmetode eller apparatur".

Grundlaget for at acceptere anvendelsen af dynamiske røntgenoptagelser på personer med whiplash er derfor, at der skal foreligge en videnskabeligt funderet evidens for berettigelsen, altså at der skal foreligge dokumentation for, at fordelene ved brugen af dynamiske røntgenoptagelser skal opveje eventuelle ulemper ved røntgenstrålingen. Der er for nærværende ikke etableret den fornødne evidens for anvendelse af dynamisk røntgen i forbindelse med whiplash. Den tilladte anvendelse af dynamisk røntgen er derfor i dag begrænset til de specifikke tilfælde, hvor anvendelsen ud fra en individuel lægelig vurdering er fundet berettiget.

Grundet den manglende evidens ved behandling af whiplash på baggrund af dynamiske røntgenoptagelser, og dels fordi røntgenapparater udviklet til dynamiske optagelser ikke i alle tilfælde har vist sig tilstrækkeligt velegnede til statiske optagelser med den nødvendige billedkvalitet, er røntgenapparater til dynamiske optagelser ikke generelt tilladt hos kiropraktorer. Der mangler fortsat dokumentation for, at det omtalte røntgenapparat, der er konstrueret til dynamiske optagelser, har tilstrækkelige justeringsmuligheder til statiske røntgenoptagelser, og at der kan opnås statiske røntgenoptagelser med den nødvendige og tilstrækkelige billedkvalitet.

Grundlaget for at DMX visuelle medium til dynamiske røntgenoptagelser vil kunne tillades anvendt hos kiropraktorer er således dels, at der dokumenteres den fornødne videnskabelige evidens for berettigelsen jf. foran, dels at patienterne opnår optagelser af en nødvendig og tilstrækkelig billedkvalitet, samtidig med at de udsættes for mindst mulig stråling."

Spørgsmål 84, punkt 4 og 5:

- *flere patienter beskriver hvordan de er blevet hjulpet på kiropraktorklinikken i Rebild, mens de ikke har kunnet få hjælp andre steder i sundhedsvæsenet. Gør det indtryk på ministeren, og ønsker ministeren dette undersøgt nøjere?*
- *hvad er grunden til, at man ønsker whiplash behandlet som en funktionel lidelse?*

Sundhedsstyrelsen kan indledningsvis oplyse, at whiplash er en skadesmekanisme, hvor nakken først strækkes og dernæst bøjes kraftigt. Et whiplash kan resultere i forskellige grader af symptomer, fra lette smerter til sværere skader i form af brud eller fejestilling af led i nakken og skader på båndskiver i rygsøjlen eller nerver.

Patienter, der har smerter eller andre gener efter et whiplash kan få hjælp i Sundhedsvæsenet f.eks. ved henvendelse til egen læge, som efter vurdering kan henvise til videre udredning og behandling ved fysioterapeut, reumatolog, neurolog eller ortopædkirurg alt efter symptomer og skadens omfang. For en stor del af patienterne vil symptomerne bedres ved behandlingen. En mindre gruppe oplever dog vedvarende symptomer, selvom der ikke er fundet skader i nakken.

Funktionelle lidelser er en samlebetegnelse for lidelser, hvor de ramte har vedholdende fysiske symptomer, der påvirker funktionsevne og livskvalitet. De er ligeledes kendetegnet ved, at der ved klinisk undersøgelse eller supplerende diagnostiske undersøgelser ikke findes oplagte forklaringer på symptomerne, eller at hvis fysiske eller kropslige fund er til stede, så forklarer de ikke symptomernes art eller omfang på en tilfredsstillende måde.

Blandt patienter, der har været udsat for et whiplash, vil en mindre gruppe have symptomer, der meningsfuldt kan håndteres på samme måde som funktionelle lidelser. I fraværet af en kendt helbredende behandling vil behandlingen af funktionelle lidelser være rettet mod at hjælpe den ramte med at håndtere symptomerne. Deltagelse af psykologer eller psykiatere i udredning og behandling betyder i den forbindelse ikke, at de mennesker der søger hjælp, opfattes som psykisk syge, ligesom deltagelse af læger fra somatiske specialer ikke betyder, at den der søger hjælp, opfattes som somatisk syg.”

Til brug for min besvarelse af delspørgsmål 2 og 3 har ministeriet indhentet bidrag fra Styrelsen for Patientsikkerhed, som oplyser følgende.

”Vedrørende røntgenapparatet DMX visuelle medium

Styrelsen for Patientsikkerhed kan oplyse, at denne ikke har modtaget nogen indberetninger vedrørende skader efter brug af røntgenapparatet DMX visuelle medium.

Vedrørende Erling Pedersen-Bach

Styrelsen for Patientsikkerhed kan oplyse, at styrelsen har modtaget en orientering fra Sundhedsstyrelsen, Strålebeskyttelse, om at der er sket politianmeldelse af kiropraktor Erling Pedersen-Bach, hvorfor Styrelsen for Patientsikkerhed nu er gået i gang med at undersøge kiropraktorens faglige virke.

Styrelsen har ikke modtaget andre indberetninger vedrørende kiropraktoren og styrelsen har ikke registreret kiropraktoren som part i nogen klagesager ved styrelsen.”

Som supplement hertil har ministeriet ift. delspørgsmål 3 indhentet bidrag fra Patienterstatningen, som har foretaget søgninger i deres registre. Patienterstatningen kan her oplyse, at de ikke har registreret sager om skader forvoldt af røntgenapparatet DMX visuelle medium.

Jeg kan henholde mig til ovenstående bidrag fra hhv. Sundhedsstyrelsen, Styrelsen for Patientsikkerhed og Patienterstatningen.

I forhold til delspørgsmål 4 vil jeg herudover gerne tilføje, at det selvfølgelig gør indtryk på mig – og glæder mig – når jeg hører, at patienter har fået stor gavn af et behandlingstilbud i sundhedsvæsenet. Og jeg kan i den forbindelse også henvise til min besvarelse af SUU alm. del – spørgsmål 108, hvoraf det af Sundhedsstyrelsens bidrag til besvarelsen fremgår, at styrelsen tidligt i processen har anvist kiropraktoren en mulighed for at opnå den ønskede tilladelse i en forsøgsperiode.

Men omvendt er det også vigtigt for mig at slå fast, at reglerne for patientsikkerhed ved brug af ioniserende stråling til diagnostik og behandling i sundhedsvæsenet skal overholdes. Potentielle skader ved stråling kan ofte – som Sundhedsstyrelsen fremhæver ovenfor vedrørende cancer – optræde på et senere tidspunkt end selve udsættelsen for stråledosen. Derfor stiller Sundhedsstyrelsen også krav om, at brugen af røntgenapparater i sundhedsvæsenet skal være berettiget.

Med venlig hilsen

Ellen Trane Nørby / Emil N. Rasmussen